

Slibem zarmoutíš

Viktor Daněk

Slibem nezarmoutíš, byli podle všeho přesvědčeni premiéři unijní sedmadvacítky, když loni udělili kandidátský status Ukrajině. A řídí se jím teď zjevně i Evropská komise, která minulý týden doporučila zahájit s Kyjevem přístupové rozhovory. Historie se pak nejspíš zopakuje také na prosincovém unijním summitu, který by měl otevření rozhovorů odsouhlasit. Tedy pokud se ostatním podaří přesvědčit

Maďary, aby přestali vyhrožovat vetem ve snaze získat alespoň část peněz z fondů, které jim v Bruselu zmrazili za porušování evropských pravidel.

Komise se dušuje, že Ukrajině měřila – válce navzdory – stejným metrem jako jiným kandidátským zemím. Její spěšný postup je však zjevně motivován politicky. Cílem je Ukrajince ujistit, že jejich boj s Ruskem o právo na vlastní budoucnost není marný a že země patří do evropské rodiny.

V principu je to správně. Ukrajinský boj o suverenitu a územní celistvost je současně evropským zápasem o mezinárodní uspořádání, v němž dál platí normy, nikoli právo silnějšího. Jenže jak říká další otrepané rčení: sliby jsou chyby.

Jean-Claude Juncker, předchůdce Ursuly von der Leyenové v čele Evropské komise, se to nedávno rozhodl říct na plná

ústa. V rozhovoru pro německý deník Augsburgischer Allgemeine označil Ukrajinu za zemi prolezlou korupcí, která navzdory pokrokům nutně potřebuje další hluboké reformy, aby mohla na členství v Unii pomýšlet. A dodal, že dávat falešné sliby rychlého vstupu národu, který denně trpí, nepřinese nic dobrého jemu ani ostatním zemím.

Je to nepříjemná pravda, kterou chce málokdo slyšet. Juncker za ni sklídl vlnu kritiky a von der Leyenová, která ukrajinský pokrok v reformách označila za obdivuhodný, si ji odmítá připustit. V tvrdé politické realitě však do Unie zkratky nevedou. Jednání s Kyjevem potrvají léta, mnohokrát se zkomplikují, budou vyžadovat změny v pravidlech evropského klubu a nejspíš i obrat politických poměrů v Maďarsku.

Vyhlídka vstupu obvykle kandidátské země motivuje

k reformám, jenže když ani po letech nejsou završeny přijetím, přichází frustrace a zloba. Vyprávět by o tom mohly státy západního Balkánu, z nichž některé jezdí do Bruselu vyjednávat i více než deset let a ke členství mají pořád stejně daleko. Raději nedohlížet, co by následovalo, kdyby takový osud měl potkat Ukrajinu.

V zemích, jako jsou Francie nebo Nizozemsko, kde je další rozšiřování Unie nepopulární, po mnoha letech konečně zvítězilo pochopení, že nedat okolním státům evropskou perspektivu znamená otevírat v nich dveře Rusku. Začaly se tak konečně žádoucím způsobem hýbat ledy. I tak je ovšem třeba upřímně říci: jakkoli Ukrajina patří do evropské rodiny, bude její začleňování těžké. Pro obě strany.

(Autor je zástupcem ředitele Institutu Europeum)

